

Όσο βαστάνε ακόμη οι δυνάμεις της...

Γράφει, μιλάει, παρηγορεί, και διδάσκει

χριστιανικό ήθος, υπομονή, Πίστη, Ελπίδα, αισιοδοξία, αγωνιστικότητα αλλά, προ πάντων, Αγάπη.

Του Γιώργου Ν. Παπαθανασόπουλου

Η Γαλάτεια Γρηγοριάδου - Σουρέλη είναι από τους σημαντικότερους σύγχρονους συγγραφείς της χώρας μας. Κάτι περισσότερο, είναι από τους ελάχιστους σύγχρονους συγγραφείς που μιλάνε στον αναγνώστη με παρρησία, γλαφυρότητα και πειθώ και τον κάνουν να νιώσει την αγάπη τους στον συνάνθρωπο, στον Χριστό και στην Ελλάδα.

Την Γαλάτεια την γνωρίζω πολλά χρόνια. Η πρώτη μας γνωριμία ήταν πριν από τριάντα πέντε περίπου χρόνια. Τότε, ως δημοσιογράφος, μιλάω για τη δεκαετία του 1980, αναζητούσα συγγραφείς για συνέντευξη, που να είχαν γράψει βιβλία ταιριαστά στις παραδόσεις του Γένους μας, στην πνευματικά χειμαζόμενη τότε, όπως και τώρα, Ελλάδα. Πρέπει να πω ότι οι εν λόγω συγγραφείς ήσαν εξαιρετικά λίγοι, εκτός του εκδοτικού κατεστημένου και στο περιθώριο της δημοσιότητας. Στην έρευνά μου ανακάλυψα κάποια από τα βιβλία της Γαλάτειας και επιδίωξα να την γνωρίσω.

Την βρήκα με την βοήθεια του εκδότη της και πράγματι της πήρα συνέντευξη, ίσως την πρώτη που έδωσε ως συγγραφέας. Με την πρώτη της κουβέντα μου έκανε εντύπωση ο δυναμισμός της, ο αυθορμητισμός της, η καλοσύνη της, η αγάπη της για τον Χριστό, την Παναγιά και την Ελλάδα, και το θάρρος της όχι μόνο ως συγγραφέως αλλά και ως υπεύθυνης πολίτου, σε μια χώρα, η οποία είχε αρχίσει να απομακρύνεται από τις παραδοσιακές της αξίες.

Στη δεκαετία του 1980 η Γαλάτεια ήταν Πρόεδρος της Πανελληνίας Ένωσης Γυναικών και δεν ήταν καθόλου εύκολο να τα βάζει με την πανίσχυρη Μάργκαρετ Παπανδρέου και την υπ' αυτήν οργάνωση γυναικών. Η Γαλάτεια ήταν θετική να έχει η γυναίκα αξιοπρέπεια και δικαιώματα ίσα με του άνδρα, αλλά παράλληλα υποστήριζε ότι έπρεπε να μην παραβιάζει τη φύση της και να μην αποτάσσεται του ρόλου της ως γυναίκας, συζύγου και μητέρας. Ήταν από τους λίγους πνευματικούς ανθρώπους που αντιστάθηκαν στην ιδεολογική αντίληψη που επικρατούσε.

Δεν ήταν καθόλου επίσης εύκολο ως Πρόεδρος του Κέντρου Επιστημονικής Παρουσίας και Ενημέρωσης του Καταναλωτή να τα βάζει με τα ποικίλα ισχυρά συμφέροντα και με την διαφθορά και να αγωνίζεται για την αξιοπρεπή ζωή του κάθε χαμηλού εισοδήματος πολίτη. Εξαιρετικά δύσκολο ήταν να επιμένει, κόντρα στο ιδεολογικό κατεστημένο, να γράφει για Παράδοση και Αξίες, όταν από το «προοδευτικό» εποικοδόμημα προβάλλονταν και προβάλλονται και προωθούνταν και προωθούνται συγγραφείς με βάση όχι την ποιότητα του έργου τους, αλλά τα ιδεολογικά τους πιστεύω και τις διασυνδέσεις τους με τους μεγαλοεκδότες και το πολιτικό σύστημα. Δεν ήταν καθόλου εύκολο να αρνείται να πουλήσει το ταλέντο της για τα αργύρια της προδοσίας της συνείδησής της. Έβλεπε μετριότητες να κερδίζουν άφθονα χρήματα γράφοντας για εφήβους βιβλία, γεμάτα μαγεία, βία και σεξ, αλλά εκείνη επέμενε και επιμένει στην έντιμη πενία και στο γράψιμο που οικοδομεί και δεν καταστρέφει ψυχές.

Η Γαλάτεια Γρηγοριάδου - Σουρέλη από καταγωγή είναι Μικρασιάτισσα - Σμυρνιά και ρούφηξε στην ψυχή της όλο τον πόνο των δικών της για την αλησμόνητη πατρίδα τους. Γεννήθηκε στην Μακεδονική Καβάλα, στην οποίας τη θάλασσα αφουγκράστηκε την αγωνία της γοργόνας, μήπως οι Έλληνες ξεχάσουν τον πρόγονό τους, τον Μέγα Αλέξανδρο. Πολλές φορές βούιζε στα αφτιά της το ερώτημα «Αλήθεια το πιστεύετε ότι τώρα, ανάμεσά σας, ζει ο Μέγας Αλέξανδρος;...». Εκεί, στην Καβάλα, μικρό κορίτσι, πέρασε στην κατοχή την τυραννία από Γερμανούς και Βουλγάρους, και βίωσε την πείνα και τον κίνδυνο του θανάτου. Έμαθε όμως να μην φοβάται και να υπομένει τις δυσκολίες από τη γιαγιά της, που πριν κοιμηθεί την αγκάλιαζε και της έμαθε να λέγει: «Πέφτω κάνω το Σταυρό μου, άγγελο έχω στο πλευρό μου, δούλη του Θεού λογούμαι και κανέναν δεν φοβούμαι».

Όταν τέλειωσε το τότε Γυμνάσιοήρθε στην Αθήνα, όπου αναδείχθηκε το ταλέντο της και καταξιώθηκε ως σημαντική συγγραφέας, ιδιαίτερα της παιδικής και της εφηβικής λογοτεχνίας. Στους λογοτεχνικούς χριστιανικούς κύκλους γνώρισε αξιόλογους ανθρώπους, ορισμένοι από τους οποίους την βοήθησαν στην σταδιοδρομία της ως συγγραφέως.

Τρεις ήσαν οι άξονες στην πορεία της ζωής της. Πρώτος ήταν η Λογοτεχνία. Εκεί εργάστηκε κι εξακολουθεί να εργάζεται με πάθος στη δουλειά της και με ταλέντο, που έχει αναγνωριστεί στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Πολλά τα βραβεία, δεκάδες οι διακρίσεις, τιμητική εγγραφή της στον Πίνακα του Διεθνούς Βραβείου Άντερσεν, Έπαινος της Ακαδημίας Αθηνών για το σύνολο του έργου της. Τα περισσότερα βιβλία της μιλάνε, στη νέα κυρίως γενιά, για Χριστό και Ελλάδα, μέσα από όλες τις εποχές του Ελληνισμού. Σκοπός της να διδάξει και να πει αλήθειες, που κάποιοι επιδιώκουν να ξεχαστούν.

Για την τουρκοκρατία και τα επί αιώνες βάσανα του Ελληνισμού γράφει μέσα από το ιστορικό της μυθιστόρημα για τον Άγιο Δημήτριο, τον νεομάρτυρα της Τρίπολης. Μιλάει για την Επανάσταση του 1821 μέσα από τον Ρήγα τον Βελεστινλή, τον Άγιο Κοσμά τον Αιτωλό και τους άλλους ήρωες που αγωνίστηκαν » για του Χριστού την Πίστη την Αγία και της Πατρίδας την ελευθερία». Επίσης μέσα από το βιβλίο της «Το δαχτυλίδι του αυτοκράτορα» μιλάει για τον ήρωα Αλέξανδρο Υψηλάντη, για τον Βύρωνα, που αγάπησε την Ελλάδα και πέθανε για την ελευθερία Της και για το ηρωικό Μεσολόγγι, που η Έξοδός του συντάραξε τότε τη διεθνή κοινή γνώμη. Τον Μακεδονικό Αγώνα περιγράφει μέσα από το βιβλίο της για τον Καπετάν Κώττα. Για την τραγωδία του Ελληνισμού της Μικράς Ασίας μιλάει με τα τρία της βιβλία για τη Σμύρνη. Εγραψε ακόμη για τη ζωή του Χριστού, για τη διδασκαλία Του και για τη Θεοτόκοστο χαρακτηριστικό της βιβλίο «Η Παναγιά του Γένους μου».

Δεύτερος άξονας της ζωής της παράλληλη με τη Λογοτεχνία κοινωνική της δραστηριότητα και τρίτος άξονας -βάση των άλλων αξόνων- ο Χριστός και η Ιεραποστολή. Με παραίνεση του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Τιράνων και πάσης Αλβανίας κ. Αναστασίου, που ήταν για χρόνια στην Ελλάδα η ψυχή της Ορθόδοξης ιεραποστολής στην Αφρική και στην Κορέα, επισκέφθηκε τη Μαύρη Ήπειρο. Αποτέλεσμα του ταξιδιού και των εμπειριών της ήταν η έκδοση του εξαιρετικού μυθιστορήματος της «Αφρική καλημέρα» και άλλων δύο βιβλίων, με τίτλους «Βαφτίσια στην Αφρική» και «Το κτίσιμο της Εκκλησίας στην Αφρική». Τα έσοδα από αυτά τα τρία βιβλία της δίδονται όλα στην Ιεραποστολή. Στους τρεις αυτούς άξονες αφιερώνει όλο της το είναι, κάθε της ικμάδα, το πλούσιο ταλέντο της η Γαλάτεια.

Οι αναφορές μου στη Γαλάτεια Γρηγοριάδου - Σουρέλη είναι του δημοσιογράφου και του φίλου της με τα κοινά βιώματα, όχι του συναδέλφου της συγγραφέως, ούτε του κριτικού της λογοτεχνίας. Εκείνο που, πέραν των άλλων, με έχει εντυπωσιάσει είναι η ζωτικότητα της και το έμφυτο επικοινωνιακό της ταλέντο. Μπορεί να καθηλώσει με το λόγο ή τα γραφόμενά της από παιδιά του νηπιαγωγείου έως ηλικιωμένους των 90 και πλέον ετών. Καταφέρνει επίσης να απλοποιεί βαθιές έννοιες, μεγάλες αλήθειες και υψηλές αξίες και να τις κάνει κατανοητές στα παιδιά και στους νέους ανθρώπους. Το καταδεικνύει ο τρόπος που προσέγγισε ως συγγραφέας την επί τού Όρους Ομιλία του Χριστού (μέσα από τον ευρηματικό διάλογο της ελιάς και του λαγού), την Κυριακή ως ημέρα αφιερωμένη στον Χριστό και στην οικογένεια, και το σοβαρό ζήτημα της προστασίας του περιβάλλοντος με το βιβλίο της «Εμένα με νοιάζει», που έχει τιμηθεί από την Επιτροπή Αντερσεν, έχει γίνει σλόγκαν και το βρίσκει κανείς γραμμένο ακόμη και σε μακό μπλουζάκια των παιδιών.

Να σημειώσω ότι το βιβλίο της «Αύριο είναι Κυριακή» το ανακάλυψε το Πατριαρχείο της Μόσχας, και με δική της συγκατάθεση, το μετέφρασε στα ρωσικά και το εξέδωσε σε 18.000 αντίτυπα, τα οποία σε μικρό χρονικό διάστημα εξαντλήθηκαν και το Πατριαρχείο προχώρησε σε αλληπάλληλες εκδόσεις του, χωρίς να αποκομίσει τίποτε το υλικό η Γαλάτεια. Μόνο την ευλογία και τις ευχαριστίες του Πατριάρχου Μόσχας κ. Κυρίλλου.

Η Γαλάτεια γράφει ασταμάτητα και συμμετέχει αυθόρμητα, ανιδιοτελώς και εθελοντικά σε κάθε προσπάθεια που θεωρεί θετική για τη νεολαία, την ελπίδα του Έθνους μας. Έτσι συμμετείχε στη συντακτική επιτροπή του περιοδικού «Σαλπίσματα», το οποίο εξέδιδε η Ιερά Μητρόπολη Νικαίας επί μακαριστού Μητροπολίτου Γεωργίου Παυλίδη. Επίσης στη Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού «Χελιδόνια», για τα παιδιά του Δημοτικού Σχολείου, που εξέδιδε το Υπουργείο

Παιδείας και Θρησκευμάτων. Είναι ακόμη μέλος της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού «Διαδρομές», το οποίο ασχολείται με την παιδική λογοτεχνία. Ακόμη συνέγραψε και βραβεύθηκε με συνεργάτες της για το Αναγνωστικό της Δ΄ Δημοτικού.

Βιβλία επίσης έγραψε, σε συνεργασία με άλλους λογοτέχνες, για τη βοήθεια των παιδιών στη δημιουργία ήθους, στην οικοδόμηση γνώσης και στην καλλιέργεια της συνείδησης. Ένα από αυτά είναι το Ανθολόγιο Ελληνικών Διηγημάτων για τα Χριστούγεννα και την Πρωτοχρονιά, που έχει εκδοθεί με μεγάλη επιτυχία από τις εκδόσεις Πατάκη. Στη βιβλιοθήκη μου έχω το εν λόγω βιβλίο στην 14η του έκδοση...

Μια σημαντική δραστηριότητα της Γαλάτειας είναι και η επί 26 χρόνια συνεχής παρουσία της στα ερτζιανά, μέσα από τον ραδιοφωνικό σταθμό της Πειραιϊκής Εκκλησίας, 91,2 FM. Στο σημείο αυτό επιτρέψτε μου μια προσωπική μαρτυρία. Για την παρουσία της αυτή είμαι ο «υπεύθυνος». Όταν ιδρύθηκε ο σταθμός, που ήταν ο πρώτος εκκλησιαστικός και που ξεκίνησε όταν ακόμη δεν είχε ξεκαθαρίσει αν θα καταργηθεί το μονοπώλιο του κράτους στα ερτζιανά, ο τότε Μητροπολίτης Πειραιώς κ. Καλλίνικος αναζητούσε συνεργάτες, κυρίως εθελοντές, αφού ο Ρ/Σ δεν είχε καθόλου έσοδα. Στη σχετική συζήτηση που είχαμε έθεσα στη διάθεση του τις υπηρεσίες μου και ανέλαβα μια εβδομαδιαία εκπομπή, δυο ώρες κάθε Κυριακή απόγευμα (6-8 μ.μ.), με τον τίτλο «Προοπτικές», καθώς και μια ενημερωτική εκπομπή καθημερινή, με νέα παιδιά, πολλά από τα οποία εξελίχθηκαν σε στελέχη του Ρ/Σ.

Παράλληλα με θέρμη του πρότεινα ως συνεργάτιδα την Γαλάτεια, την οποία δεν ε γνώριζε. Μαζί με τη Γαλάτεια και τον αλησμόνητο σύζυγό της Γιώργο Σουρέλη ξεκινήσαμε τη συνεργασία με τον Ρ/Σ κάνοντας την πρώτη του παραγωγή, με το προαναφερθέν πολύ ενδιαφέρον ιεραποστολικό της βιβλίο «Αφρική καλημέρα». Είχα αναλάβει την παραγωγή σε εξωτερικό στούντιο, αφού ακόμη οι εγκαταστάσεις του Ρ/Σ ήσαν σχεδόν πρωτόγονες, καθώς και τη σκηνοθεσία και η Γαλάτεια διάβαζε με ένα εκπληκτικό τρόπο επαγγελματία ηθοποιού.

Το μυθιστόρημα ολοκληρώθηκε σε 21 συνέχειες, είχε καταπληκτική επιτυχία, ο Μητροπολίτης ενθουσιάστηκε από το έργο, την προσωπικότητα και το ταλέντο της συγγραφέως κι έκτοτε της ανέθεσε την εβδομαδιαία εκπομπή «Κουβεντούλες με τη Γαλάτεια», η οποία μεταδιδόταν χωρίς διακοπή για 26 χρόνια και ακουγόταν έως τα πέρατα της οικουμένης. Την ανάληψη της εκπομπής ενθέρμως υποστήριξε ο Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ιγνάτιος, τότε διευθυντής του Ραδιοφωνικού Σταθμού.

Θα πω το κοινότοπο, ότι δεν είναι καθόλου εύκολη η περιγραφή μιας τόσο χαρισματούχου συγγραφέως και μιας γυναίκας που η ζωή της όλη είναι η συνεχής και σημαντική προσφορά στην Ορθοδοξία, στον Ελληνισμό και στη Λογοτεχνία. Όμως πάλι θα σας εξομολογηθώ κάτι. Πέραν της ευλογίας ότι με τιμάμε τη φιλία της, νιώθω για τη Γαλάτεια και βαθιά ευγνωμοσύνη. Αυτό γιατί, πέραν όλων των άλλων, της οφείλω το γράψιμο του ιστορικού μου μυθιστορήματος για την τραγωδία του Ελληνισμού της Ιωνίας.

Με τη λογική του δημοσιογράφου ετοιμαζόμουν να εκδώσω το υλικό που είχα συγκεντρώσει ως μια δημοσιογραφική - ιστορική έρευνα. Η Γαλάτεια με προέτρεψε να το κάνω ιστορικό μυθιστόρημα. «Τα ίδια τα ντοκουμέντα που μάζεψες διαβάζονται πιο εύκολα όταν τα διηγείσαι σαν παραμύθι» μου είπε. Την άκουσα και αποδείχθηκε ότι είχε δίκιο. Ξέρετε ότι πολλά σημαντικά ιστορικά γεγονότα τα μάθαμε από μυθιστορήματα. Από τον Γουόλτερ Σκοτ την εποχή της ιπποσύνης στην Αγγλία, από τον Αλέξανδρο Δουμά την εποχή των Λουδοβίκων, από τον Τολστόϊ τον πόλεμο της Ρωσίας με τα στρατεύματα του Ναπολέοντα, στην Ελλάδα, τους περσικούς πολέμους με τους «Πέρσες» του Αισχύλου, την τουρκοκρατία με τους «Μαυρόλυκους» και την «Καμπάνα της Αγίας Τριάδας» του Θανάση Πετσάλη Διομήδη, στις ΗΠΑ την εποχή της δουλείας με την «Καλύβα του Μπάρμπα Θωμά» της Μπίτσερ Στόου...

Η Γαλάτεια Γρηγοριάδου Σουρέλη είναι άνθρωπος, όπως όλοι μας. Έχει τις αδυναμίες της, τις ιδιορρυθμίες της. Όμως, επαναλαμβάνω, έχει μια πηγαία και παιδική θα την έλεγα Πίστη και έχει συνεχώς στη σκέψη και στην προσευχή της όλους μας - πρώτα τα παιδιά της, τα εγγόνια της και τα τρία δισέγγονά της. «Ξέρεις», μου είχε πει κάποτε, «μιλάω με τον Χριστό και την Παναγιά, σαν να τους έχω δίπλα μου και ανάλογα τους κάνω τα παράπονά μου, ή τους παρακαλώ για κάτι...». Είχε και την ευλογία, μαζί με τον σύζυγο της, αείμνηστο Γεώργιο Σουρέλη, να γνωρίσουν σημαντικούς Γέροντες και να έχουν την ευχή τους.

Χαρακτηριστικό όλης της ζωής της Γαλάτειας είναι ότι πονάει τους δικούς της ανθρώπους, τον τόπο της, την Εκκλησία, και πάντοτε και προς όλους είναι διαφανής και ειλικρινής. Σε όλη της τη ζωή είναι η Γαλάτεια της προσφοράς, η Γαλάτεια που ζει κατά το πρότυπο και τη διδασκαλία του Αποστόλου Παύλου «ως παιδευόμενη και μη θανατούμενη, ως λυπούμενη αεί δε χαίρουσα, ως πτωχή, πολλούς δε πλουτίζουσα, ως μηδέν έχουσα και τα πάντα κατέχουσα». (Βλ. Β΄ Κορ. στ΄ 9-10).

Τελειώνω με μια ακόμη προτροπή της προς εμένα και προς όλους μας. Όταν της είπα ότι κουράστηκα πια να γράφω και ότι σκέφτομαι να σταματήσω, με κοίταξε με το αετίσιο βλέμμα της και μου είπε: « Όχι να μην σταματήσεις. Γράφε όσο βαστάνε οι δυνάμεις σου και το μυαλό σου. Θα κριθούμε από τον Χριστό όχι μόνο για όσα γράψαμε και κάναμε αλλά και για όσα δεν γράψαμε και δεν κάναμε, ενώ μπορούσαμε...».

Αυτή είναι η Γαλάτεια. Όσο βαστάνε ακόμη οι δυνάμεις της γράφει, μιλάει, παρηγορεί, και διδάσκει χριστιανικό ήθος, υπομονή, Πίστη, Ελπίδα, αισιοδοξία, αγωνιστικότητα αλλά, προ πάντων, Αγάπη. Της εύχομαι να είναι κοντά μας πολλά ακόμη χρόνια και η ζωή της και το έργο της να είναι για όλους μας το ζωντανό παράδειγμα ευσεβούς και άξιου λογοτέχνη.-

*Ομιλία εις το Πνευματικό Κέντρο του Ιερού Ναού Αγίου Νεκταρίου Κηφισιάς, την Κυριακή 8^η Φεβρουαρίου 2015

Πηγή: synodoiporia.gr